

**UCHWAŁA NR VIII/58/15
RADY GMINY BUKOWIEC
z dnia 1 lipca 2015 r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2013-2014 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Na podstawie art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 oraz z 2015 r. poz. 397) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2013-2014 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2013-2016 dla Gminy Bukowiec, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek

Uzasadnienie

Gmina, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w zakresie zadań własnych realizuje sprawy dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Obowiązek sporządzania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami oraz składanie sprawozdania z realizacji powyższego programu raz na 2 lata wynika z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami uzyskało pozytywną opinię Kujawsko – Pomorskiego Konserwatora Zabytków.

Z powyższych względów przyjęcie przedmiotowej uchwały uważa się za zasadne.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI W LATACH 2013-2014

Rada Gminy Bukowiec w dniu 31.01.2013 r. zatwierdziła Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2013-2016 dla Gminy Bukowiec.

Celem w/w Programu jest zahamowanie degradacji substancji zabytkowej, zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie atrakcyjnego wizerunku Gminy Bukowiec. Zadania określone w programie realizowane są w wyniku działań władz samorządowych, w obszarze zagadnień o charakterze organizacyjno-prawnym, promocyjno-educacyjnym, finansowym a także renowacyjnym i inwestycyjnym.

Realizacja zadań zawartych w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami przedstawia się następująco:

1. Ochrona i opieka nad zabytkami oraz ochrona krajobrazu kulturowego poprzez priorytetowe traktowanie obszarów wartościowych kulturowo w kształtowaniu polityki przestrzennej Gminy.

Gmina Bukowiec przekazała zatwierdzony program opieki nad zabytkami oraz kopie kart informacyjnych, opisujących obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków urbanistyczne, który przygotowuje projekty decyzji o warunkach zabudowy. Zapisy zawarte w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, dotyczące występowania stref ochrony konserwatorskiej uwzględniane są podczas przygotowywania projektów decyzji o warunkach zabudowy a także dokumentacji planistycznej – przygotowywanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w miejscowości Poledno w Gminie Bukowiec. W roku 2014 wprowadzono również do realizacji zadań inwestycyjnych opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Przebudowa ulic: Kościelnej, Topolowej, Młyńskiej i Polnej, stanowiących drogi gminne w m. Bukowiec.”, którego realizacja jest obecnie prowadzona. Zakres przebudowy ulic dotyczy centrum Bukowca, wykonane mają zostać utwardzenia w formie tzw. „Starobruku” oraz granitu – ul. Kościelna i Topolowa, wraz z infrastrukturą towarzyszącą (zielenie, parkingi, itp.) w sąsiedztwie Kościoła Parafialnego p.w. NMPKP w Bukowcu, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków.

2. Wykorzystanie zasobów i walorów krajobrazu kulturowego Gminy w rozwoju turystyki.

W celu stworzenia na terenie Gminy Bukowiec zintegrowanego systemu informacji wizualnej dotyczącej zasobu walorów dziedzictwa kulturowego, w odniesieniu do najcenniejszych przestrzeni, miejsc i obiektów między innymi dokonano oznakowania dojścia do obiektów poprzez umiejscowienie tablic informacyjnych przy skrzyżowaniach ulic w Bukowcu i w Przysiersku.

W zakresie promocji zasobów i walorów krajobrazu kulturowego Gminy Bukowiec opracowano i wydano około 2000 egzemplarzy ulotek informacyjnych w formie biuletynu, które przekazano mieszkańcom.

Corocznie odbywają się obchody rocznicy bitwy 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich pod Bukowcem. Obchody 74. rocznicy walk 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich pod Bukowcem.

Samorząd gminy Bukowiec wraz ze stowarzyszeniem Polski Klub Kawaleryjski zorganizował obchody rocznicy walk pod Bukowcem. Uroczystości rozpoczęły się w piątek 13 września 2013 roku w Szkole Podstawowej w Bukowcu międzyszkolnym konkursem z wiedzy o patronie „Dzieje 16. Pułku Ułanów Wielkopolskich” oraz konkursem plastycznym pod tą samą nazwą. W konkursie udział wzięły noszące imię 16. Pułku szkoły podstawowe z Bydgoszczy, Grupy i Bukowca, a także uczniowie z pobliskiej Różanny. W sobotę, 14

września, w Branicy II delegacje władz gminy, stowarzyszeń i organizacji kombatanckich, Polskiego Klubu Kawaleryjskiego, Szkoły Podstawowej w Bukowcu złożyły wiązanki i zapaliły znicze przy pomniku poległych w 1939 roku w tamtym rejonie żołnierzy piechoty. Najważniejsza część uroczystości odbyła się jednak w niedzielę, 15 września. O godzinie 11 proboszcz miejscowej parafii ks. Tadeusz Chamier Ciemiński w koncelebrze z ks. kapłanem Ryszardem Pelechem odprawili uroczystą mszę świętą w kościele parafialnym w Bukowcu. Następnie uczestnicy uroczystości udali się pod mogiłę poległych Ułanów. Przemarsz prowadzili na koniach, w ułańskich strojach członkowie Polskiego Klubu Kawaleryjskiego, za nimi orkiestra wojskowa Inspektoratu Sił Zbrojnych w Bydgoszczy, dalej kompania honorowa Wojska Polskiego z 3. Batalionu Drogowo – Mostowego z Chełmna, poczty sztandarowe i mieszkańcy. Przy pomniku na wstępie dowódca uroczystości kapitan Robert Podgórski złożył meldunek Dowódcy Batalionu Drogowo – Mostowego podpułkownikowi Kazimierzowi Wołowcowi. Następnie orkiestra wojskowa odegrała hymn. W dalszej części modlitwę w intencji poległych Ułanów odmówili ks. Tadeusz Chamier Ciemiński oraz ks. kapłan Ryszard Pelech. Chwilę później miało miejsce poświęcenie pierwszego pomnika, dawniej upamiętniającego poległych Ułanów. Potem okolicznościowe przemówienia wygłosili wójt gminy Pan Adam Licznerski, dowódca Batalionu Drogowo – Mostowego podpułkownik Kazimierz Wołowicz i Pan Marek Holak z Polskiego Klubu Kawaleryjskiego. Odtworzono też przemówienie P. Hieronima Marcinkiewicza, ostatniego żyjącego Ułana, który walczył w 1939 roku pod Bukowcem. Uroczystość była okazją do wręczenia odznaczeń - ks. kapłana Pelecha medalem od Związku Kombatanatów i Byłych Więźniów Politycznych uhonorowali prezes Zarządu Wojewódzkiego – Pan Bogdan Jagodziński i wójt – Pan Adam Licznerski, natomiast srebrny medal Opiekuna Miejsc Pamięci Panu Henrykowi Pronobisowi wręczyli sekretarz Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa Województwa Kujawsko – Pomorskiego Pan Mieszko Klawikowski i przedstawiciel Zespołu do spraw Miejsc Pamięci Narodowej Pani Lidia Dąbrowska. Zgodnie z wojskowym ceremoniałem, porucznik Kacper Pałęga z jednostki wojskowej w Chełmnie uroczystie odczytał Apel Pamięci, a salwę honorową wykonała kompania honorowa Wojska Polskiego z Chełmna. Na zakończenie tej części obchodów delegacje Rady Gminy i Urzędu, Wojska Polskiego, miejscowych szkół, związków kombatanckich oraz straży pożarnej złożyły wiązanki kwiatów pod mogiłą. Ostatnia część uroczystości miała miejsce w parku wiejskim w Bukowcu. Rozpoczęta występem orkiestry wojskowej z Bydgoszczy kierowanej przez kapelmistrza Pana Krzysztofa Matraszka, następnie swój program artystyczny zaprezentowali uczniowie ze Szkoły Podstawowej im. 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich w Bukowcu, a na zakończenie koncert pieśni i piosenek patriotycznych pt. „Za honor, za Ojczyznę” wykonali reprezentujący agencję artystyczną RoMa: solistka Pani Marzena Michalczyk, pianista Pan Marcin Kurcz i konferansjer-narrator Pan Przemysław Noga. Uroczystości zostały przygotowane przez samorząd Gminy Bukowiec we współpracy z Polskim Klubem Kawaleryjskim. Obchody uświetniła orkiestra wojskowa, kompania honorowa, a także sprzęt wojskowy. Obchody odbyły się przy wsparciu i pomocy Wojskowej Komendy Uzupelnień w Grudziądzu, 3. Batalionu Drogowo – Mostowego z Chełmna, Centralnej Grupy Działań Psychologicznych z Bydgoszczy, a także jednostki OSP z Bukowca oraz Policji.

W roku 2014 miały miejsce obchody 75 rocznicy tych walk. Obchody 75 rocznicy walk 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich pod Bukowcem. Gmina Bukowiec we współpracy ze stowarzyszeniem Polski Klub Kawaleryjski (PKK) po raz kolejny zorganizowała obchody rocznicowe walk pod Bukowcem. Uroczystości rozpoczęły się w piątek 12 września 2014 roku konkursami dla uczniów (z wiedzy o patronie i plastycznym). Zmagania odbyły się w noszącej imię 16. Pułku Ułanów Wlkp. Szkole Podstawowej w Bukowcu. W sobotę po południu pan Marek Holak z Polskiego Klubu Kawaleryjskiego zorganizował „żywą” lekcję historii dla uczniów ze szkół z terenu gminy, a następnie o godzinie 17 w Branicy II delegacje władz gminy, stowarzyszeń i organizacji kombatanckich, PKK, Szkoły Podstawowej w Bukowcu i OSP złożyły wiązanki i zapaliły znicze przy pomniku poległych w 1939 roku w tamtym rejonie żołnierzy. Główna część uroczystości miała miejsce w niedzielę 14 września. Na początek, o godzinie 11:00 proboszcz miejscowej parafii ks. Tadeusz Chamier Ciemiński w koncelebrze z ks. kapłanem Ryszardem Pelechem odprawili w kościele parafialnym w Bukowcu uroczystą mszę świętą w intencji poległych ułanów. Następnie uczestnicy uroczystości udali się pod mogiłę, gdzie wszyscy zgromadzeni uczestnicy wspólnie modlili się w intencji żołnierzy. Potem okolicznościowe przemówienie wygłosił wójt gminy pan Adam Licznerski. Głos zabrał też pan Tadeusz Rokoszewski, który wspominał historię Pułku i historyczne losy mogiły. W dalszej części Koło Przyjaciół 16. Pułku Ułanów Wlkp. z Bydgoszczy odznaczyło obecnego na naszych obchodach honorowego gościa - uczestnika walk 1939 roku kaprala Stefana Goślińskiego, a podziękowanie za opiekę nad pomnikiem z rąk wójta odebrała pani Aniela Kempieńska – mieszkanka Bukowca. Zgodnie z wojskowym ceremoniałem, kapitan Kacper Pałęga z jednostki wojskowej w Chełmnie uroczystie odczytał Apel Pamięci, a salwę honorową wykonała kompania honorowa Wojska Polskiego z 3. Batalionu Drogowo-Mostowego. Na zakończenie delegacje złożyły wiązanki kwiatów pod mogiłą. Ostatnia część uroczystości miała miejsce na boisku przy szkole w Bukowcu, gdzie wystąpiła orkiestra dęta ze Świecia z wiązanką pieśni, utworów patriotycznych, natomiast Polski Klub Kawaleryjski w towarzystwie Chojnickiego Szwadronu Kawalerii Klubu Jeździeckiego im. 18. Pułku Ułanów Pomorskich, Klubu Jeździeckiego „Czarna Podkowa” z Gródka, Klubu Jeździeckiego Elterm im. Pomorskiej Brygady Kawalerii z Chełmna, Stowarzyszenia Miłośników Historii Borów Tucholskich „Historia i Pamięć”, Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznej „Dromedar” oraz Oddziału Terenowego PKK w Suszu „5. Brygada” zorganizowali „biwak historyczny” – były pokazy wojska z różnych epok historycznych, tradycji wojskowej, pokazy konne. Obchody odbyły się przy wsparciu i pomocy Wojskowej Komendy Uzuppełnień w Grudziądzu, 3. Batalionu Drogowo – Mostowego z Chełmna, Centralnej Grupy Działań Psychologicznych z Bydgoszczy, a także jednostki OSP z Bukowca oraz Policji.

3. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami oraz edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

W ramach robót publicznych prowadzone były prace porządkowe i pielęgnacyjne na terenie gminy przy obiektach objętych ochroną konserwatorską (centrum miejscowości Bukowiec, przy pomnikach poległych żołnierzy XVI Pułku Ułanów Wielkopolskich w Bukowcu), w Przysiersku oraz Korytowie i Polskich Łąkach (prace porządkowe na cmentarzu ewangelickim). W ramach robót publicznych prowadzone były prace porządkowe i pielęgnacyjne na terenie gminy przy obiektach objętych ochroną konserwatorską (centrum miejscowości Bukowiec, w tym także przy pomnikach poległych żołnierzy XVI Pułku Ułanów Wielkopolskich w Bukowcu i w Krupocinie). W roku 2013 odrestaurowany został krzyż przy pomniku poległych żołnierzy w Bukowcu za kwotę 1 000,00 złotych.

Elementy edukacji przedszkolnej i szkolnej dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego Gminy Bukowiec:

Sposób wprowadzania elementów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego gminy	Opis
1. Konkurs wiedzy o XVI Pułku Ułanów Wielkopolskich	Uczniowie przygotowując się do konkursu poznają tradycje XVI Pułku Ułanów Wielkopolskich, dokładny przebieg bitwy pod Bukowcem we wrześniu 1939r. Dzięki konkursowi uczniowie mają możliwość zapoznania się z historią naszej gminy oraz ucą się patriotyzmu i przywiązania do ojczyzny.
2. Rekonstrukcja bitwy pod Bukowcem	Uczniowie są obserwatorami rekonstrukcji bitwy. Ich opinie, wiedza o wydarzeniu są omawiane na lekcjach historii.
3. Konkurs plastyczny na temat XVI Pułku Ułanów Wielkopolskich	Uczniowie poznając przebieg bitwy pod Bukowcem realizują artystycznie swoją wizję bitwy.

4. Konkurs wiedzy o Kociewiu	Uczniowie poznają gwara kociewską. Przygotowują prezentacje dotyczące zabytków najbliższej okolicy, walorów kulturowych i krajoznawczych.
5. Tradycje kociewskie	Uczniowie klas młodszych i starszych oraz dzieci z oddziału przedszkolnego podczas omawiania zwyczajów świątecznych (Święta Bożego Narodzenia, Wielkanoc) poznają tradycje i zwyczaje kociewskie, organizowana jest Wigilia Kociewska.
6. Dbanie o cmentarz choleryczny w Gawrońcu	Uczniowie opiekują się miejscem pochówku osób zmarłych na cholera w XIX wieku. Dzięki temu wdraża się uczniów do szacunku wobec ludzi innych wyznań oraz zwraca się uwagę na wielokulturową przeszłość najbliższej okolicy.
7. Lekcje historii	Podczas omawiania działu nt. małej ojczyzny nauczyciel przedstawia historię wsi z rejonu szkoły, uczniowie zbierają informacje nt. historii rodziny.
8. Legendy	Dzieci z oddziału przedszkolnego poznają legendę o zatopionych dzwonach w Polednie.
9. Lekcje przyrody	Uczniowie zapoznają się z florą i fauną najbliższego otoczenia, z pomnikami przyrody znajdującymi się w naszej gminie. Zaproszony został sokolnik, który zapoznał uczniów z przystosowaniem ptaków łownych do życia w warunkach środowiskowych jakie występują w naszej okolicy.

W zakresie wprowadzenia do systemu edukacji szkolnej i przedszkolnej elementów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego Gminy prowadzono następujące działania:

W Przedszkolu Publicznym w Bukowcu: Z każdym pokoleniem poszerzana jest wiedza dzieci Przedszkola w Bukowcu na temat dziedzictwa kulturowego gminy. Organizowane są wycieczki do Kociewskiej Izby Regionu i Kultury, znajdującą się w Szkole Podstawowej w Bukowcu. Dzieci mają okazję poznać specyfikę życia codziennego w regionie na przestrzeni lat poprzez oglądanie ekspozycji strojów regionalnych, przedmiotów codziennego użytku oraz sztuki ludowej. Dzieci w przedszkolu realizowały także program „Mała i Wielka Ojczyzna”. Podczas jego realizacji uświadamiamy dzieciom, że życie bez kontaktu z dziedzictwem kulturowym kraju i regionu jest niemożliwe. Wszystko co jest potrzebne człowiekowi do istnienia bierze on ze środowiska, w którym żyje. Rozwijana jest aktywność społeczna wzbudzana potrzeba wiedzy o miejscach, w których się dzieci urodziły i żyją.. Realizacja programu nauczania poprzez poszanowanie i trwanie w tradycji własnego regionu. Dzieci pogłębiają wrażliwość na wartości estetyczne w przyrodzie i sztuce, wyodrębniane są również charakterystyczne cechy języka (gwary), sztuki ludowej, muzyki i literatury. Udział dzieci we wszystkich działaniach związanych z poznawaniem dziedzictwa

kulturowego kraju i regionu. Nasi wychowankowie zdobywają nagrody i wyróżnienia w różnorodnych konkursach organizowanych w szerszym środowisku. Jednym z ostatnich przykładów jest udział w XI Ogólnopolskim Kociewskim Konkursie na Pisanek Wielkanocną, zorganizowanym przez Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Stargardzie Gdańskim Kociewskie Stowarzyszenie Edukacji i Kultury „Ognisko” w którym dzieci otrzymały nagrodę i wyróżnienie.

Przedszkole w Przysiersku od wielu lat zajmuje się wdrażaniem elementów edukacji regionalnej. Realizując program autorski „REGION KOCIEWIA TERENEM DZIECIĘCEGO POZNANIA”. Zadania programowe wplatają się w ogólną tematykę.

Do zadań tych należą:

- rozwijanie uczuć patriotycznych,
- rozwijanie aktywności społecznej i budzenie potrzeby wiedzy o miejscach, w których się urodziliśmy i żyjemy,
- budzenie przywiązania do rodzinnego krajobrazu i elementów miejscowego folkloru (rzeźba terenu, przyroda, typowa zabudowa, stroje ludowe, pieśni),
- wzmocnienie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem lokalnym poprzez prowadzenie rozmów z dziadkami, rodzicami i najstarszymi mieszkańcami wsi na temat przeszłości,
- poszanowanie i kultywowanie tradycji i zwyczajów kociewskich,
- zagospodarowanie kąpek zainteresowań i kąpek zabawa, udział w ozdabianiu sali elementami sztuki ludowej Kociewia,
- spostrzeganie charakterystycznych cech języka (gwary kociewskiej) i innych elementów kultury.

zadania te realizowane w różnych formach np. :

- udział w jarmarkach i festynach kociewskich, przeglądach artystycznych przedszkoli regionalnych, ostatnio prezentowaliśmy nasz region na spotkaniu w Śliwicach pod hasłem „TOBIE POLSKO CHWAŁA”.
- poznawanie strojów ludowych kociewia, sztuki ludowej,
- poznawanie roślinności charakterystycznej dla naszego regionu,
- poznanie opowiadań, legend, baśni, przysłów oraz przyśpiewek,
- zajęcia artystyczne - malowanie na deskach, szkłe itp.

W Szkole Podstawowej im. dra Floriana Ceynowy w Przysiersku w zakresie wprowadzania do systemu edukacji szkolnej elementów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego Gminy Bukowiec prowadzono następujące działania:

- w klasach IV-VI realizowany jest przedmiot *wychowanie regionalne* (1 godz. tygodniowo) na podstawie zatwierdzonego przez MEN programu autorskiego nauczycieli SP Przysiersk *Edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w regionie. Program dla szkoły podstawowej, klasy IV-VI*. W ramach tego programu zrealizowano m.in. następujące tematy:
- w klasie IV: *Kim jestem? Gdzie mieszkam? Moje korzenie* (drzewa genealogiczne naszych rodzin). *Moja miejscowość i jej okolice. Moja szkoła. Na kociewskim gościńcu* (praca plastyczna prezentująca dziedzictwo kulturowe najbliższej okolicy).

Poznajemy historię naszej miejscowości. Kim był patron naszej szkoły? Boże Narodzenie na Kociewiu. Wielkanoc na Kociewiu.

- w klasie V: *Tradycje naszej wsi- dożynki. Mieszkamy w miejscowości ...Co to jest herb? Herb czy godło? (herb naszej gminy). Co mówią legendy o naszym regionie? Tworzymy legendę o swojej miejscowości. Poznajemy historie naszej wsi. Zwyczaje bożonarodzeniowe na Kociewiu. Zwyczaje na Kociewiu – Wielkanoc.*
- w klasie VI: *Wieś , której mieszkam. Dbamy o grób patrona naszej szkoły. Przysiersk i jego okolice – projekt pocztówki. Na kociewskim gościńcu (praca plastyczna prezentująca dziedzictwo kulturowe najbliższej okolicy). Izba regionalna – nasze szkolne muzeum. To wspinała budowla – opis kościoła p.w. Świętego Wawrzyńca w Przysiersku. Boże Narodzenie w tradycji i kulturze. Zwyczaje wielkanocne na Kociewiu.*
- W klasach I-III realizowany jest w połączeniu z programem ogólnym nauczania i wychowania autorski program zatwierdzony przez MEN *Edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w regionie. Program dla szkoły podstawowej, klasy I-III.* Uczniowie poznają tradycje, zwyczaje, utwory literackie oraz przeszłość i zabytki najbliższej okolicy.

Udział w konkursach:

- wiedzy o XVI Pułku Ułanów Wielkopolskich,
- *Na Kociewskim gościńcu* – konkurs plastyczny,
- *Poeci z Kociewia* – konkurs recytatorski,

Organizacja konkursów:

- Konkurs Wiedzy o Kociewiu *Mój Region – moja Małą Ojczyzn* pod patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Wójta Gminy Bukowiec – 2014 rok - XX edycja,
- *Przysiersk i jego okolice* – konkurs szkolny na projekt pocztówki.

Opieka nad istniejącą w szkole izbą regionalną, w której zgromadzone są pamiątki dotyczące życia i działalności mieszkańców najbliższej okolicy. Dalsze gromadzenie eksponatów i organizowanie wystaw.

Opieka nad grobem patrona – lekarza, literata i działacza społecznego związanego z gminą Bukowiec – Floriana Ceynowy. Popularyzacja informacji na temat jego życia i działalności na stronie internetowej szkoły, a także na gazetce ściennej *Życie i czyny Floriana Ceynowy*.

Propagowanie na łamach szkolnej gazetki *Kleks* dziedzictwa kulturowego naszej gminy – cykl artykułów – *Wieści z Przysierska i okolicy*.

W Szkole Podstawowej im. 16. Pułku Ułanów Wielkopolskich w Bukowcu znajduje się Izba Tradycji związana z 16. Pułkiem Ułanów Wielkopolskich im. gen. Orlicz - Dreszera. W Izbie tej odbywają się lekcje związane z poznawaniem historii pułku oraz przebiegiem bitwy pod Bukowcem. Corocznie obchodzone są Dni Patrona Szkoły. W ramach tych obchodów odbywa się inscenizacja bitwy pod Bukowcem, w której czynny udział biorą uczniowie szkoły. Odbywa się także międzyszkolny konkurs wiedzy na temat 16. Pułku Ułanów Wielkopolskich oraz konkurs plastyczny. Elementy edukacji regionalnej realizowane są zarówno na lekcjach historii jak i na godzinach wychowawczych, szczególnie dotyczy to

święt, zwyczajów i obrzędów regionalnych. Zgodnie z ideą, iż edukacja regionalna powinna być rozpowszechniana już na wczesnym etapie edukacji. W Szkole realizowane są również programy związane z dziedzictwem kulturowym poprzez działalność kółka teatralnego związanego z wiedzą o Kociewiu. Uczniowie szkoły biorą czynny udział w Konkursach Wiedzy o Kociewiu „Mój Region – Moją Małą Ojczyzną”, w konkursie Poezji i Prozy Kociewskiej oraz Konkursie Wiedzy o Florianie Ceynowa. Odbywają się również coroczne uroczystości środowiskowe z okazji Święta Odzyskania Niepodległości oraz akademie z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3. maja.

W Szkole Podstawowej w Bukowcu, im. 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich odbywają się corocznie, w miesiącu wrześniu, konkursy plastyczne oraz wystawa prac o tematyce historycznej walk pod Bukowcem oraz z zakresu wiedzy historii 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich.

W Gimnazjum w Korytowie, w programach nauczania uwzględniono elementy dotyczące dziedzictwa kulturowego regionu. Problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego oraz kultywowania lokalnych tradycji wpisana jest do Strategii Rozwoju oraz Programu Wychowawczego Gimnazjum. Szkoła podejmuje planowe i okolicznościowe działania, których głównym celem jest kształtowanie współodpowiedzialności za pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój lokalnego środowiska.

W ramach realizacji szkolnych projektów edukacyjnych, uczniowie opracowali m.in. projekty pt.:

- „*Moja Mała Ojczyzna – Gmina w obiektywie. Projekt fotograficzny przedstawiający krajobrazy Gminy w różnych porach roku*”,
- „*Moja wieś – moja Mała Ojczyzna. Projekt literacki*”,
- „*Architektura sakralna. Analiza stylu architektonicznego kościoła św. Bartłomieja w Polskich Łąkach*”,
- „*Kuchnia regionu: Kulinarne przysmaki babci, mamy i moje*”,

Gimnazjaliści z zaangażowaniem opiekują się dwiema żołnierskimi mogiłami na cmentarzu w Polskich Łąkach, co sprzyja pełniejszemu poznaniu lokalnej historii oraz wpływa na kształtowanie osobowości ucznia otwartego na otaczającą rzeczywistość. W szkole działa chór „Kantyczka”, który w stałym repertuarze posiada pieśni ludowe z naszego regionu. Gimnazjaliści biorą udział w szkolnych i międzyszkolnych akcjach związanych z tematyką regionalizmu m.in.: konkursy wiedzy, plastyczne, przeglądy teatralne, festiwale chórów. Okazjonalnie Szkoła organizuje spotkania z twórcami kultury (m.in. wieczór autorski lokalnego poety H. Falkowskiego). Nauczycielka Gimnazjum opracowała i upowszechniła pierwszą monografię parafii Polskie Łąki. W Urzędzie Gminy oraz siedzibie Gimnazjum znajduje się przygotowana przez gimnazjalistów ekspozycja fotograficzna dokumentująca najatrakcyjniejsze zakątki najbliższej okolicy. Od początku istnienia szkoły w Korytowie (początki XX wieku), na bieżąco prowadzona jest kronika, w której dokumentowane są najważniejsze wydarzenia z życia nie tylko szkoły, ale także lokalnej społeczności. Dzięki temu, wspólnota gimnazjalna ma możliwość pełniejszego zapoznania się z historią Małej Ojczyzny oraz wzmocnienia poczucia więzi przynależności kulturowej. Tematyka dziedzictwa kulturowego podejmowana jest także w ramach lekcji wychowawczych oraz okolicznościowych akcji: m.in.: kultywowanie lokalnych tradycji, pieśni, porzekadła, obrzędowość religijna, pomniki przyrody, zabytki architektury.

Podsumowując powyższe podstawowe założenia Programu w zakresie wprowadzenia do systemu edukacji szkolnej i przedszkolnej elementów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego Gminy zostały zrealizowane w znacznej mierze.

4. Bezpośrednie działania na rzecz ratowania obiektów zabytkowych.

W ramach podejmowanych działań w zakresie ratowania obiektów zabytkowych w roku 2013 opracowano dokumentację oraz przygotowano wnioski o dofinansowanie zadania pn.: Remont balkonu drewnianego wraz z drewnianymi elementami ozdobnymi dachu w budynku plebanii, w Bukowcu. Beneficjentem dotacji była Parafia Rzymsko – Katolicka pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski z siedzibą w Bukowcu. Dotacja w wysokości 24 900 zł (koszt kwalifikowany 36 607,01 zł) została pozyskana w ramach osi 4. Leader, Działanie 4.1./413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju objętego PROW na lata 2007-2013 w zakresie małych projektów, operacja: Zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Ponadto realizowane były zadania remontowe przy obiektach wpisanych do gminnej ewidencji zabytków (w latach 2013-2014 wykonano remont pokrycia dachowego na budynku szkoły podstawowej w Korytowie, na kwotę 69 500 zł.

oraz przeprowadzono prace ogólnie – remontowe w pałacu, w miejscowości Korytowo 50, na ogólną kwotę 53 700 złotych a także w roku 2014 dokonano przeglądu stanu sprawności technicznej i wartości użytkowej obiektów, w tym także wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, będących własnością Gminy Bukowiec, przez uprawnionego biegłego).

Na terenach zielonych sąsiadujących z Kościołem Parafialnym w Bukowcu wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, tj. w Parku Wiejskim na bieżąco prowadzone były prace pielęgnacyjne poprzez wykaszanie terenów zielonych, usunięcie obumarłych konarów drzew oraz bieżące utrzymanie porządku i czystości na terenie centrum miejscowości Bukowiec i Przysiersk.

Na terenie Gminy Bukowiec, zgodnie z otrzymaną informacją od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu, zostały zainwentaryzowane 382 stanowiska archeologiczne. Gmina Bukowiec, w miarę posiadanych środków, zleci przygotowanie ewidencji tych stanowisk, w formie kart.

Podjęte działania zgodnie z przyjętym Gminnym Programem Ochrony Zabytków m. in. w zakresie polityki przestrzennej, dokumentacji planistycznej, rozwoju turystyki, podejmowanie działań w zakresie edukacji, uwzględnianie ochrony zabytków przy realizacji zadań inwestycyjnych przy zabytkach, przyczyniają się do poprawy stanu ochrony zabytków na terenie gminy Bukowiec.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszółek